

Sollentuna författningssamling

Skolbiblioteksplan 2026-2030 för grundskola, anpassad grundskola och gymnasiet

Utbildningsnämnden

Antagen av Kommunfullmäktige	Ikraft	Tillhörighet
Kommunfullmäktige, 2026-06-11 § 89, dnr KS-2026/00838	2026-06-16	Utbildningsnämnden

Sollentuna

Sollentuna

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Syfte med planen	3
3. Lag och styrdokument	3
4. Kommunens övergripande mål med utbildning	6
5. Nuläge och bakgrund	6
6. Skolbibliotekens uppdrag	7
7. Mål för skolbiblioteken	7
8. Ansvarsfördelning.....	10
9. Undantag.....	11
10. Uppföljning	11
Revideringshistorik	12

Sollentuna

1. Inledning

Språklig förmåga, läsförståelse och tillgång till information är grundläggande för elevers lärande, delaktighet och framtida möjligheter. Att vara en god läsare är en grundförutsättning för ett framgångsrikt lärande i samtliga ämnen. Skolbiblioteket har en central roll i skolans kompensatoriska uppdrag genom att främja läsande, stärka elevers språkutveckling samt utveckla deras medie- och informationskunnighet. Den nya lagstiftningen om stärkta skolbibliotek, som trädde i kraft den 1 juli 2025, innebär ökade krav på såväl kompetens som organisation. Huvudman och rektor ska säkerställa att skolbiblioteken är bemannade och ges förutsättningar att fungera som en integrerad del av skolans pedagogiska verksamhet.

2. Syfte med planen

Skolbiblioteksplanen är huvudmannens strategiska dokument för skolbiblioteksverksamheten i Sollentuna kommun. Syftet med planen är att säkerställa att lagens krav uppfylls samt att alla elever ges likvärdig tillgång till en kvalitativ och bemannad skolbiblioteksverksamhet.

Planen tydliggör mål, uppdrag, ansvarsfördelning och förutsättningar för skolbibliotekens arbete och ska fungera som ett stöd för rektorer och skolbibliotekarier i det lokala utvecklingsarbetet. Uppföljning av planen sker inom ramen för skolornas systematiska kvalitetsarbete.

3. Lag och styrdokument

I propositionen Stärkta skolbibliotek (Prop. 2023/24:164), som trädde i kraft den 1 juli 2025, preciseras huvudmannens ansvar för skolbiblioteksverksamheten. Av lagstiftningen framgår bland annat att huvudmannen i en biblioteksplan ska beskriva hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. För första gången definieras även vad ett skolbibliotek är och vilka krav som ställs på bemanning som i första hand ska utgöras av personer med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap. Det ställs vidare krav på att skolbiblioteket ska finnas med i kommunens biblioteksplan samt att det där ska finnas uppföljningsbara mål. Det förtydligas att skolbibliotek, under vissa specifika omständigheter, får erbjudas i samarbete med annan aktör, men att huvudmannens ansvar för att syftet med verksamheten uppnås kvarstår.

3.1 Skolbiblioteksplanens ställning i Sollentuna kommun

Sollentuna kommuns skolbiblioteksplan skrivs fram som utbildningsnämndens eget styrdokument och utgår från skollagen, bibliotekslagen, läroplan för grundskolan (Lgr22), läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), läroplanen för gymnasieskolan (Lgy25) samt propositionen Stärkta skolbibliotek. Sollentuna folkbiblioteksplan tas fram av Kultur- och fritidsnämnden.

3.2 Framtagande och tillämpning av planen

Den nya skolbiblioteksplanen tas fram på uppdrag av utbildningskontoret. För arbetet har en referensgrupp skapats bestående av biträdande grundskolechef, rektorer, biträdande rektorer, chefen för stöd och utveckling, bibliotekarier, skolutvecklare samt skolbibliotekssamordnare. Inför planens framtagande har grundskolans elever tillfrågats om skolbibliotekens verksamhet. Deras svar redovisas i en separat bilaga.

Skolbiblioteksplanen är en strategisk utvecklingsplan som omfattar både grundskolan, anpassad grundskola och gymnasieskolan. Enheterna använder planen som underlag i arbetet med sina skolbibliotek. Det finns fördelar att även upprätta en lokal biblioteksplan på enhetsnivå, särskilt för skolor som inte tidigare haft bemannade bibliotek.

Uppföljning sker inom det systematiska kvalitetsarbetet på både förvaltnings- och enhetsnivå.

Gällande lagstiftning. Här nedan redovisas den nya lagstiftningen i sin helhet.

Fram till den 30 juni 2025	Från och med den 1 juli 2025
36 § Eleverna i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek.	24a § Tillgång Eleverna i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Om det finns särskilda skäl, får skolbiblioteket i stället tillhandahållas - på en annan av huvudmannens skolenheter eller, om det är fråga om en kommunal huvudman, på kommunens folkbibliotek, eller – genom att överlämnas på entreprenad enligt 23 kap. 8 a § till en annan huvudman inom skolväsendet eller till en huvudman för ett folkbibliotek. 24b § Ändamål Utöver de ändamål som anges i 2 § bibliotekslagen (2013:801) ska ett skolbibliotek främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet. 24c § Biblioteksplaner

	Varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. En kommun eller en region kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen (2013:801). Om huvudmannen avser att med tillämpning av 24 a § tredje stycket tillhandahålla skolbiblioteksverksamheten för en skolenhet på en annan plats än på den egna skolenheten ska även detta och de särskilda skälen anges i biblioteksplanen. 24d § Bemanning Skolbiblioteken ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. Varje huvudman ska sträva efter att för skolbiblioteksverksamheten anställa personal som i första hand har en examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap eller i andra hand en examen från en annan relevant högskoleutbildning. 8a § När skolbiblioteksverksamhet får överlämnas på entreprenad Uppgiften att tillhandahålla skolbiblioteksverksamhet enligt 2 kap. 24 a § första stycket får under de förutsättningar som anges i tredje stycket samma paragraf överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet eller en huvudman för ett folkbibliotek, på entreprenad inom 1. förskoleklassen, 2. grundskolan, 3. anpassade grundskolan, 4. specialskolan, 5. sameskolan, 6. gymnasieskolan, och 7. anpassade gymnasieskolan.
--	---

Skolbiblioteken regleras därutöver i läroplanerna för grundskolan respektive gymnasiet. Lydelsen är densamma i läroplanerna för grundskolan och gymnasieskolan. Läroplanen reviderades den 1 juli 2024 och aktuell skrivning under kapitlet Rektors ansvar är:

- Alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek

Sollentuna

- Skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen och för att stärka elevernas språkliga och digitala kompetens.

4. Kommunens övergripande mål med utbildning

Sollentuna kommun arbetar för att vara Sveriges bästa skolkommun. Vägen dit kallas för skolresan och anger gemensamma fokusområden för Sollentunas kommunala förskolor och skolor med förankring i forskning och beprövad erfarenhet. Dessa är tillgänglighet, digitalisering och hållbarhet. Skolresan syftar till ökade resultat inom kunskap, kvalitet samt trygghet och vill ge varje barn/elev och verksamhet maximala förutsättningar att nå de bästa resultaten.

Arbetet med tillgänglighet är en ständigt pågående process mot en likvärdig utbildning som tar hänsyn till barns och elevers olika behov och förutsättningar samt till deras lika värde. En tillgänglig lärmiljö identifierar och undanröjer hinder där varje barn och elev kan utvecklas så långt som möjligt. Det innebär att aktivt åtgärda, utveckla och förbättra lärmiljön så att alla kan ta del av lärande och gemenskap.

Digitalisering används som hävstång för att förstärka lärandet och är en viktig nyckel inom utbildningsverksamhetens utveckling. Alla barn och elever i Sollentuna ska, med hjälp av digitaliseringens möjligheter, ges de bästa förutsättningarna för att lära och utvecklas genom att få arbeta och skapa i en kreativ, innovativ och verklighetsbaserad lärmiljö. Undervisningen ska vara meningsfull, tillgänglig, varierad och engagerande för alla som verkar i förskolan och skolan.

Hållbarhet innefattar både hälsofrämjande undervisning med rörelse och fysisk aktivitet för barn och elever samt hållbarhet utifrån påverkan på miljö och resurser. Utvecklingsarbetet i förskolor och skolor ska präglas av långsiktiga mål mot en god arbetsmiljö och ett hållbart ledarskap.

5. Nuläge och bakgrund

Majoriteten av Sollentunas grundskolor är sedan 2025 bemannade med skolbibliotekarie. Gymnasieskolan har varit bemannad sedan en längre tid tillbaka. Bakgrunden är en riktad satsning från utbildningsnämnden efter kännedom om den nya lagstiftningens intentioner. Syftet var att möjliggöra rekrytering i god tid innan lagen trädde i kraft.

Skolbibliotekarierna i kommunen ingår i ett nätverk som träffas regelbundet för samarbete och samordning kring gemensamma frågor, såsom läsfrämjande arbete och medie- och informationskunnighet. Inom nätverket bedrivs kontinuerligt fortbildnings- och utvecklingsarbete anpassat efter aktuella behov. Nätverket utgör även ett viktigt stöd för introduktion av nya skolbibliotekarier.

Sollentuna

6. Skolbibliotekens uppdrag

- Skolbiblioteket främjar elevernas läsande i undervisningen och på övrig tid. Skolbiblioteket verkar för ökad läsmotivation och en bred läsrepertoar oavsett kön. Skolbibliotekarien och alla skolans medarbetare samverkar för en stärkt läskultur.
- Skolbiblioteket främjar en stark medie- och informationskunnighet (MIK) i alla årskurser. Skolbibliotekarien och lärare i alla ämnen samverkar för att medie- och informationskunnighet systematiskt integreras i undervisningen. Gymnasiets skolbibliotek är också ett stöd i det vetenskapliga arbetssättet genom att handleda eleverna i informationssökningprocesser och källkritiska förhållningssätt.
- Skolbiblioteket är en trygg, tillgänglig och inkluderande lärmiljö som är till för alla. Skolbiblioteket har ett aktuellt, allsidigt och relevant analogt bestånd av skönlitteratur och sakprosa som erbjuder många olika perspektiv och som kompletteras med andra medier.
- Skolbiblioteket främjar alla elevers utveckling av det svenska språket. Skolbiblioteket värnar om de nationella minoritetsspråken samt flerspråkighet som en resurs för lärande och källa till identitetsskapande.
- Skolbiblioteket förmedlar betydelsen av och kunskaper om yttrandefrihet, åsiktsfrihet och samhällets demokratiska grundvärderingar. Skolbiblioteket verkar för bildning, ett nyfiket utforskande av olika perspektiv och främjar förståelse för andra människor.
- Skolbiblioteket verkar för kontinuitet och progression med särskilt fokus på övergångar inom och mellan verksamheter. Skolbibliotekarien samverkar tvärprofessionellt med olika yrkesroller samt möjliggör elevers delaktighet.
- Skolbibliotekets verksamhet utvecklas och följs upp som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

7. Mål för skolbiblioteken

Utbildningskontoret har identifierat några områden för utveckling och för att säkerställa att den nya lagstiftningen efterföljs.

7.1 Mål 1. Bemanning

Skolbiblioteken bemannas i första hand med fackutbildade skolbibliotekarier, det vill säga en person med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap, i andra hand av en person med en examen från en annan relevant högskoleutbildning. Personens tidsuppdrag ska stå i proportion till antalet elever samt deras behov och förutsättningar. Det innebär

- Att rektor i första hand anställer en person med examen från en högskoleutbildning inom biblioteks- och informationsvetenskap, i andra hand en person med annan relevant högskoleutbildning. Med examen från annan relevant högskoleutbildning avses en

Sollentuna

grund- eller ämneslärarexamen eller en kandidatexamen inom journalistik eller litteraturvetenskap.

- Att bemanningens omfattning anpassas till respektive skolas elevers antal och behov. Om skolan har stora socioekonomiska utmaningar kan antalet skolbibliotekarietimmars behöva utökas.¹

7.2 Mål 2. Mediebestånd och mediebudget

Skolbibliotekens mediebestånd är aktuellt och anpassat för elevernas behov i undervisningen och för deras lustläsning. Det innebär

- Att rektor inför varje budgetår avsätter en summa för inköp av skön- och facklitteratur till skolbiblioteken, samt att denna är tillgänglig för skolbibliotekarien under hela läsåret, med undantag för eventuellt inköpsstopp.
- Att skolbiblioteken erbjuder ett brett utbud av aktuell skön- och facklitteratur samt lättläst litteratur på svenska.
- Att skolbiblioteken erbjuder ett aktuellt bestånd av skönlitteratur på engelska.
- Att det, på de skolor där många elever har ett annat modersmål än svenska, finns skönlitteratur på de största av dessa språk.
- Att skolbiblioteket ger elever i behov av Legimus tillgång till detta.

7.3 Mål 3. Lokaler

Skolbiblioteket är en trygg plats för studier och läsande som är tillgänglig för alla elever. Det innebär:

- Skolbiblioteket bör, så långt det är möjligt, erbjuda plats för studier och undervisning. Lokalen ska vara utrustad med möbler och ytor som stödjer elevernas behov, och skolan ska vid behov komplettera med andra lämpliga undervisningsytor.
- Att skolbiblioteket ligger i anslutning till undervisningslokaler så att det kan användas i undervisning och på raster.
- Att skolbiblioteket har tillräckliga öppettider för att elever ska kunna besöka skolbiblioteket både under lektions- och rasttid.

¹ I utredningen *Skolbibliotek för bildning och utbildning* (SOU 2021:3), s. 382 rekommenderas att använda riktlinjer om en heltidsanställd skolbibliotekarie per 500 elever.

Sollentuna

7.4 Mål 4. Skolbibliotekets pedagogiska verksamhet

Skolbibliotekarien driver och initierar tillsammans med lärare och andra kollegor samarbetsprojekt i undervisning och fritidshem med syfte att stärka elevernas lärande och kunskapsutveckling. Det innebär:

- Att skolbibliotekarien utgör en del av lärarnas arbets- och ämneslag.
- Att skolbibliotekarien och lärarna utvecklar samarbetsformer kring planering, genomförande och utvärdering av undervisning med koppling till läsande och MIK (medie- och informationskunnighet).
- Att skolbibliotekarien i grundskolan tillsammans med fritidshemmets personal samarbetar för att skapa aktiviteter som främjar elevers läsande och läsintrösse.
- Att skolbibliotekarien i grundskolan samarbetar med lärare och fritidshemmets personal för att anordna läsfrämjande aktiviteter inför och i samband med lov.
- Att skolbibliotekarien samarbetar med studie- och yrkesvägledare samt elevhälsans personal för att främja elevers läsande och kritiska tänkande.

Rektor säkerställer att skolbiblioteket bedriver den typ av verksamhet som beskrivs ovan.

7.5 Mål 5. Det systematiska kvalitetsarbetet

Skolbiblioteket ingår i skolans systematiska kvalitetsarbete för att stärka elevernas lärande och kunskapsutveckling. Det innebär

- Att skolbiblioteket följs upp i skolornas system för kvalitetsuppföljning.
- Att skolbiblioteket utgör en del av skolornas undervisning med fokus på läsande och medie- och informationskunnighet (MIK), enligt vad som uttrycks i läroplaner och skollag.
- Att skolbibliotekets verksamhet används som en del av skolans strategi för att möta dess kunskapsrelaterade utmaningar.
- Att rektor och skolbibliotekarie regelbundet ses för att diskutera skolbiblioteksutveckling.
- Att skolbiblioteket utvecklar ett samarbete med fritidshem, elevhälsa och andra funktioner på skolan.

7.6 Mål 6. Samordning och verksamhetssystem

Huvudmannen ansvarar för att skolorna har en fungerande digital infrastruktur och samordning av skolornas biblioteksverksamhet.

Det innebär att:

- Att huvudmannen tillhandahåller ett bibliotekssystem som bidrar till ordning och strukturer samt sammanställning av statistik till andra statliga myndigheter.

Sollentuna

- Att skolbiblioteken samordnas så att de går i samklang med huvudmannens övriga utvecklings- och kvalitetsarbete.
- Att ansvara för bevakning och stöd kring distribution av statsbidrag för den egna verksamheten samt i samarbete med övriga förvaltningar
- Att vid behov stödja skolledning med struktur och kunskap i frågor som rör skolbiblioteken.

8. Ansvarsfördelning

8.1 Utbildningskontoret

Utbildningskontoret ansvarar för att:

- Säkerställa genom omvärldsbevakning att relevant statlig finansiering tillförs skolorna och gymnasiet.
- Samordna skolbiblioteksverksamheten samt säkerställa att denna bedrivs i linje med huvudmannens övriga utvecklings- och kvalitetsarbete
- Upphandling, förvaltning och vidareutveckling av skolbibliotekssystemet samt för att erbjuda utbildning och handledning i användningen av systemet.
- Samordna förvaltningsövergripande aktiviteter samt delta i externa nätverk för skolbibliotekssamordning
- Samordna nätverksgruppens möten och där lyfta och driva frågorna som rör fortbildning, förvaltningsövergripande samarbeten och gemensam utveckling.

8.2 Rektor

Rektor ansvarar för att:

- Säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument.
- Biblioteket är bemannat med i första hand personal med utbildning i biblioteks- och informationsvetenskap, och i andra hand person med examen i annan relevant utbildning
- Skolbiblioteket har för ändamålet fungerande lokaler samt att, vid behov, inleda kontakt med Utbildningskontoret för att det ska kunna uppnås.
- Ge förutsättningar för skolbibliotekarien att regelbundet samplanera med övriga pedagoger.

8.3 Skolbibliotekarie

Skolbibliotekariens ansvarar för att:

- Bedriva en verksamhet enligt den styrdokument och nya lagstiftningens intentioner
- Samverkan med rektor och arbetslagen utvecklas och för att följa upp skolbiblioteket inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete.

Sollentuna

- Samverka med lärare och annan personal för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten.
- Se till att alla elever får ta del av skolbibliotekets verksamhet samt erbjuds möjlighet till inflytande.

9. Undantag

Undantag från kravet på skolbibliotek på den egna skolenheten kan medges i enlighet med skollagen. Utbildningsnämndens bedömning är att Sollentunas kommunala resursskola, vars elevantal är mycket lågt, föreslås undantas från kravet på skolbibliotek på den egna skolenheten.

Skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls i stället genom ett separat entreprenadavtal mellan skolenheten och kommunens folkbibliotek. I detta fall finns även folkbibliotekets lokaler i samma byggnad, vilket bedöms underlätta elevernas tillgång till skolbiblioteksverksamhet i enlighet med en del av lagens krav.

10. Uppföljning

Uppföljning av skolbiblioteksplanen sker inom ramen för skolornas systematiska kvalitetsarbete på både enhets- och förvaltningsnivå.

Sollentuna

Skolbiblioteksplan 2026-2030 för grundskola,
anpassad grundskola och gymnasiet
Utbildningsnämnden

12 (12)

Revideringshistorik

Antagen av kommunfullmäktige 2026-06-11 § XX, dnr KS-2026/00838